

Gewenste recreatieve infrastructuur in het Markdal

Vastgesteld als levend document door het Algemeen Beraad Vereniging Markdal 16 december 2015

Van het Markdal kan op veel manieren worden genoten: te voet, met de fiets, te paard, skeelerend, met de mountainbike of de kano. Het Markdal leent zich voor vele vormen van stille recreatie. Maar soms ontbreekt nog net een stukje om precies die route te volgen die je graag wilt wandelen, fietsen, enz. Daarover heeft de werkgroep zich gebogen: hoe zouden wandelaars, fietsers, mountainbikers, ruiters en kanoërs graag van het Markdal gebruik willen maken en wat is daar nog aan voorzieningen in de vorm van paden of andere voorzieningen voor nodig. Niet alle wensen zijn a priori in te willigen: soms verzetten natuurbelangen zich ertegen, op andere plekken heb je rekening te houden met belangen van de bewoners en bedrijven in het Markdal.

Het resultaat van dit werk heeft de werkgroep ingetekend op de kaart 'Gewenste recreatieve infrastructuur in het Markdal'. Een indicatieve kaart, die in het inrichtingsproces van het Markdal de nodige houvast kan geven. Hoe de kaart tot stand is gekomen, is hieronder toegelicht.

Van noord naar zuid

Eigenlijk zijn er drie rode draden. Met name fietsers en wandelaars (en ook kanovaarders) willen graag van noord naar zuid het Markdal kunnen doorkruisen. Dat hoeft niet altijd vlak langs het water te zijn. Juist afwisseling maakt het, zeker voor wandelaars, nog veel aantrekkelijker.

Het 'afwandelen' of 'affietsen' van een beek of rivier van bron tot monding komt steeds meer in zwang. Het zou mooi zijn als we dit voor het traject Ginneken – Meersel-Dreef zo kunnen faciliteren dat er zowel voor wandelaars als fietsers een aantrekkelijke route ontstaat. Dergelijke 'volg-het-water-routes' winnen nog aan kracht als allerlei zaken die in de ruimste zin des woords met het water verband houden in de route kunnen worden opgenomen.

Dwarsverbindingen

Naast een noord-zuid verbinding zijn oost-west verbindingen dwars op de Mark gewenst. Die laatste vormen de tweede 'rode draad'. Het is niet alleen heel leuk om het dal van de Mark te doorkruisen, door verbindingen die dwars op de Mark staan kan je ook een kleiner fietstochtje of een ommetje maken. Langs het Markdal liggen recreatief gezien heel interessante gebieden waarlangs je weer terug kunt, zoals het Mastbos, de Strijbeekse Heide, Ulvenhoutse Bos en Balleman.

Die gebieden via het Markdal met elkaar verbinden is op zichzelf al mooi: op korte afstand beleeft de recreant heel verschillende landschappen.

De dwarsverbindingen zijn ook gewenst om aansluitingen van Natuur- of Baroniepoorten of andere parkeergelegenheden te maken met het Markdal.

Ieder zijn eigen 'pad'

Hoewel een strikte scheiding niet mogelijk en niet te handhaven is heeft ieder het liefst zijn eigen 'pad'. Fietsers en wandelaars bijvoorbeeld gaan lastig samen op het fietspad langs de Mark; ze zitten elkaar gewoon in de weg, ieder heeft last van de ander waardoor het voor beiden niet leuk meer is. Aan de andere kant gaan wandelaars en ruiters best wel samen; zeker voor korte stukjes kunnen ze gebruikmaken van hetzelfde 'pad'. En ook mountainbikers hoeven lang niet altijd een eigen pad te hebben. Veel hangt ook af van de breedte van het pad.

De liefst-ieder-zijn-eigen-pad-gedachte, de derde rode draad, heeft de werkgroep zo vertaald dat in elk geval voor fietsers en wandelaars over de volle lengte van het Markdal tussen het Ginneken en de grens aparte routes gewenst zijn. Dicht(er)bij de stad is het vanwege een drukker gebruik van de paden aan te raden om alle vormen van recreatie hun eigen pad te geven, en zo mogelijk ook onderscheid te maken tussen verschillende soorten wandelaars en fietsers.

Wellicht een overbodige opmerking: voor de meeste recreanten geldt dat niemand graag gebruik wil maken van een verkeersweg. Het is er te druk, het levert onveilige situaties op, de ondergrond is verhard en je kunt veel minder genieten van het landschap en de natuur en wat er nog meer te beleven valt. Reden om dergelijke wegen alleen als het echt niet anders kan onderdeel te laten zijn van de recreatieve infrastructuur.

Kaart gewenste recreatieve infrastructuur

Op de kaart is op basis van bovenstaande beschouwingen (noord-zuid routes, dwarsverbindingen, 'eigen pad', belangentegenstellingen) de voor de verschillende recreatievormen gewenste infrastructuur ingetekend.

De lijnen zijn indicatief. Er is weliswaar gekeken naar in het veld aanwezige mogelijkheden, maar belangrijker is de verbinding 'van A naar B'. Als die om wat voor reden net iets anders moet gaan lopen, is dat geen enkel probleem. Als maar zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van de recreanten die wij graag in het Markdal willen verwelkomen. Een op de kaart ingetekende 'verbinding' die uiteindelijk toch grotendeels over de verharde weg moet lopen, is – als eindresultaat in het inrichtingsproces – vanzelfsprekend niet de lijn die de werkgroep in gedachten heeft.

Op de kaart is onderscheid gemaakt tussen infrastructuur die er al is en wat – veelal als ontbrekende schakel – nog moet worden gerealiseerd: **de opgave** waar in het uitvoeringstraject van het Markdal aan moet worden gewerkt. De uitdaging is om kansen te benutten die zich bij de herinrichting van het Markdal voordoen, dat wil zeggen waar mogelijk en voorzover nog niet gebeurd inpassing van recreatieve routes meenemen als onderhandelpunt bij grondaankoop of (beheers)overeenkomst.

Met een schuin oog heeft de werkgroep wel naar routestructuren gekeken. Als de gewenste infrastructuur tot stand komt, kunnen derden deze gebruiken voor routes, ommetjes, netwerken enz, die ook de grenzen van het Markdal overstijgen. Hierover kunnen

afspraken worden gemaakt in de afstemmingsbijeenkomst 'recreatieve en toeristische verbindingen in het Markdal' die door LandStad de Baronie op verzoek van de Vereniging Markdal met verschillende belanghebbende partijen wordt belegd..

Met een pijl is aangegeven waar verbindingen buiten het Markdal naar toe leiden. Hoe routes daar precies moeten lopen, en wat er voor moet gebeuren, kan onderwerp van gesprek zijn in het genoemde overleg van LandStad De Baronie.

De Vereniging Markdal neemt geen initiatieven voor het realiseren van (gemarkeerde) routes en routestructuren.

Onderstaand is per recreatievorm nog een nadere uitleg van de kaart gegeven.

Fietsen

Van noord naar zuid loopt een – druk gebruikt – fietspad door het dal van de Mark, van het Ginneken tot de grens bij Strijbeek/Meersel-Dreef en verder zuidwaarts. Het fietspad is niet overal even breed. Op plaatsen waar het nodig is, moet het fietspad worden verbreed (zo nodig rekening houden met grondaankopen en inrichtingswerken).

Daarnaast zijn nog enkele dwarsverbindingen voor de fietser ingetekend. Bij voorkeur worden deze verbindingen halfverhard uitgevoerd; past beter in het landschap en maakt ook het gebruik door andere recreanten aantrekkelijker.

De Daesdonckeseweg net ten zuiden van de A58 is een voorbeeld van een onveilige dwarsverbinding (tussen Strijbeekse Heide en Balleman/Galderse Meren). In het kader van de aanpassing van de A58 wordt met InnovA58 overlegd om deze situatie te verbeteren. De beste optie vinden we het aanleggen van een nieuwe parallelweg dicht tegen de A58 en het ombouwen van de oude, kronkelende weg tot fietspad.

Om het recreatieve fietsverkeer zoveel mogelijk van de Markweg tussen Galder en Strijbeek te halen, wordt voorgesteld een nieuw halfverhard fietspad iets zuidelijker aan te leggen over een akkerpad dat bij de Bijenboerderij langsloopt. Voorwaarde is wel dat nog wat zuidelijker een alternatief wandelpad wordt gerealiseerd.

Wandelen

Eigenlijk zijn er meerdere soorten wandelaars. Van wandelaars die 'laarzenpadachtige' paden verkiezen tot wandelaars met een buggy of kinderwagen. Die laatsten willen liever gebruik maken van verharde (fiets)paden. Dat is geoorloofd (en ook niet te voorkomen). Vlakbij de stad hebben we voor de laatste groep enkele halfverharde paden in gedachten die zo zijn ingericht dat ze ook voor de 'gewone wandelaar' interessant zijn. De 'laarzenpaden' tot aan de Reeptiend op de rechteroever willen we voor de liefhebber zo laten. Zo ontstaat dichtbij de stad 'noord-zuid' voor ieder wat wils.

Verder zuidwaarts is het oogmerk om een verbinding voor wandelaars 'los van het fietspad' te creëren. Juist voor de afwisseling hoeft een dergelijke noord-zuid route voor de wandelaars niet altijd direct langs het water te lopen, maar er moet 'van het water af' dan wel wat te beleven zijn. Voor een deel wordt gebruik gemaakt van de Daesdoncksedreef, een historische route richting Hoogstraten. Nog zuidelijker, van het Vonderpad tot de Markbrug bij Strijbeek (en verder naar de grens bij Strijbeek), komt er voor de

wandelaar een pad 'los van het fietspad' waar deze op dit traject het Markdal heel anders kan beleven dan de fietser.

Zeker voor de wandelaar is het gewenst naast de noord-zuidverbinding de nodige dwarsverbindingen te realiseren. Zo ontstaan meerdere ommetjes. De dwarsverbindingen moeten goed zijn afgestemd op de plekken waar de wandelaar zijn auto kan achterlaten. Die 'verbindingen naar het Markdal' moeten al een feest op zich zijn om overheen te wandelen, geen verplicht nummer omdat je je auto niet in het Markdal kunt zetten, want dan gaat het niet werken.

Voor wandelverbindingen geldt: maak zoveel mogelijk gebruik van avontuurlijke en in het landschap passende mogelijkheden om van de ene kant naar de andere kant van het water (Mark, nevengeulen, in de Mark uitkomende beekjes e.d.) te komen: gebruik van stapstenen en eenvoudige bruggetjes zoals grote afgevlakte boomstammen, trekpontjes of voordes en het passeerbaar maken van stroomdammen.

Mountainbiken

Voor mountainbikers wordt het Markdal opgenomen in een 30/35 km lange mtb-route vanaf de Natuurpoort Wolfslaar. Deze route loopt verder over de Strijbeekse Heide en door de landgoederenzone van Alphen-Chaam. De route doet drie zeer uiteenlopende landschappen aan: het open beekdal, bossen en de landgoederenzone. Deze mtb-route maakt onderdeel uit van het te realiseren mtb-netwerk in De Baronie.

Een goede mountainbikeroute moet voor het grootste deel (bij voorkeur meer dan 90%) over onverharde paden leiden.

Paardrijden

Voor ruiters en menners worden vier dwarsverbindingen tussen enerzijds Mastbos/Balleman en anderzijds Ulvenhoutse Bos/Strijbeekse Heide voorzien: drie ten noorden van de A58 en één ten zuiden ervan.

Skeelers

Maken gebruik van de verharde fietspaden in het gebied. Geen aparte voorzieningen.

Kanovaren

Vanaf de stuw bij Meersel-Dreef kan de Mark worden gebruikt door kanovaarders naar Breda en verder (tot aan het Krammer-Volkerak). Vanwege (nog aan te leggen) stroomdammen moet met de kano van de nieuwe meanders gebruik gemaakt kunnen worden; in de Keur van het waterschap moet dit niet onmogelijk worden gemaakt. Bij de Biebergbrug moet worden bekeken hoe de stuw makkelijker kan worden gepasseerd.

Knelpunt A58

De A58 vormt een echte barrière in de gewenste noord-zuid verbindingen. *Een voorwaarde is dat de noord-zuid verbinding via de Daesdonckse Dreef wordt hersteld.* Zo mogelijk wordt meegelift in de plannen voor de ombouw van de A58 tot 2x3 rijstroken. Bij een verdiepte ligging kan de Daesdoncksedreef worden hersteld waardoor er voor wandelaars en mountainbikers een doorgaande verbinding over de A58 ontstaat. Voor fietsers vervalt dan de fietstunnel aan de oostzijde van de Mark; het pad langs de Mark kan in dat geval worden doorgetrokken tot de Daesdonckseweg.

Mocht een verdiepte ligging van de A58 niet op korte termijn kunnen worden gerealiseerd, dan is de next-best oplossing voor herstel van de Daesdoncksedreef (en de daarover te leiden wandel- en mtb-verbinding) een voet/fietsbrug over de A58. Om wandelaars vanaf de oostzijde van de Mark naar deze nieuwe brug te leiden, is een verbinding (bv. trekpontje) over de Mark ten noorden van de A58 gewenst. Ook in geval van verdiepte ligging is zo'n verbinding gewenst.

Mocht de voetbrug in de Daesdoncksedreef in de komende jaren geen haalbare kaart zijn, dan is het voorstel wandelaars en mtb'ers met het genoemde trekpontje naar de oostoever te laten gaan. De lange en diepe tunnelbak in het fietspad wordt door wandelaars als bijzonder onprettig ervaren. Verschillende oplossingen zijn denkbaar: de tunnelbak minder diep maken, het toevoegen van een trap in de bocht aan de zuidzijde, een trekpontje onder de A58 door of een 'wandelbak' in het water (de wandelaar loopt dan onder de waterspiegel (vgl. brug bij Fort De Rovere bij Bergen op Zoom)). Alle oplossingen zullen de nodige creativiteit vergen

Deze notitie en bijbehorende kaart 'Gewenste recreatieve infrastructuur in het Markdal noord en zuid' is opgesteld door werkgroep Verkeer, recreatie en toerisme van de Vereniging Markdal, waarin diverse gebruikersgroepen en dorpsraden zijn vertegenwoordigd. Deelnemers zijn:

Ton Kroes, (lid AB ver. Markdal, vrz. werkgroep verkeer, toerisme en recreatie)

Adje Willemstein-Oomen (VVV Alphen-Chaam)

Henk Hoekstra (lid ver. Markdal en diverse werkgroepen)

Toon van Exsel (Ruiterroutes, Werkgroep Strijbeek)

Toon Goos (Ruiterroutes, Dorpsraad Ulvenhout, lid AB ver. Markdal)

Dorien Brinkhof (B & B Blauwe Kamer, lid ver. Markdal)

Cees van Dun (Dorpsraad Galder)

Joop van Riet (bestuurslid ver. Markdal en lid van diverse werkgroepen)

Chanan Hornstra (MTB, lid AB ver. Markdal, lid van diverse werkgroepen)

Harry Benschop (Wandelnet, lid van ver. Markdal)

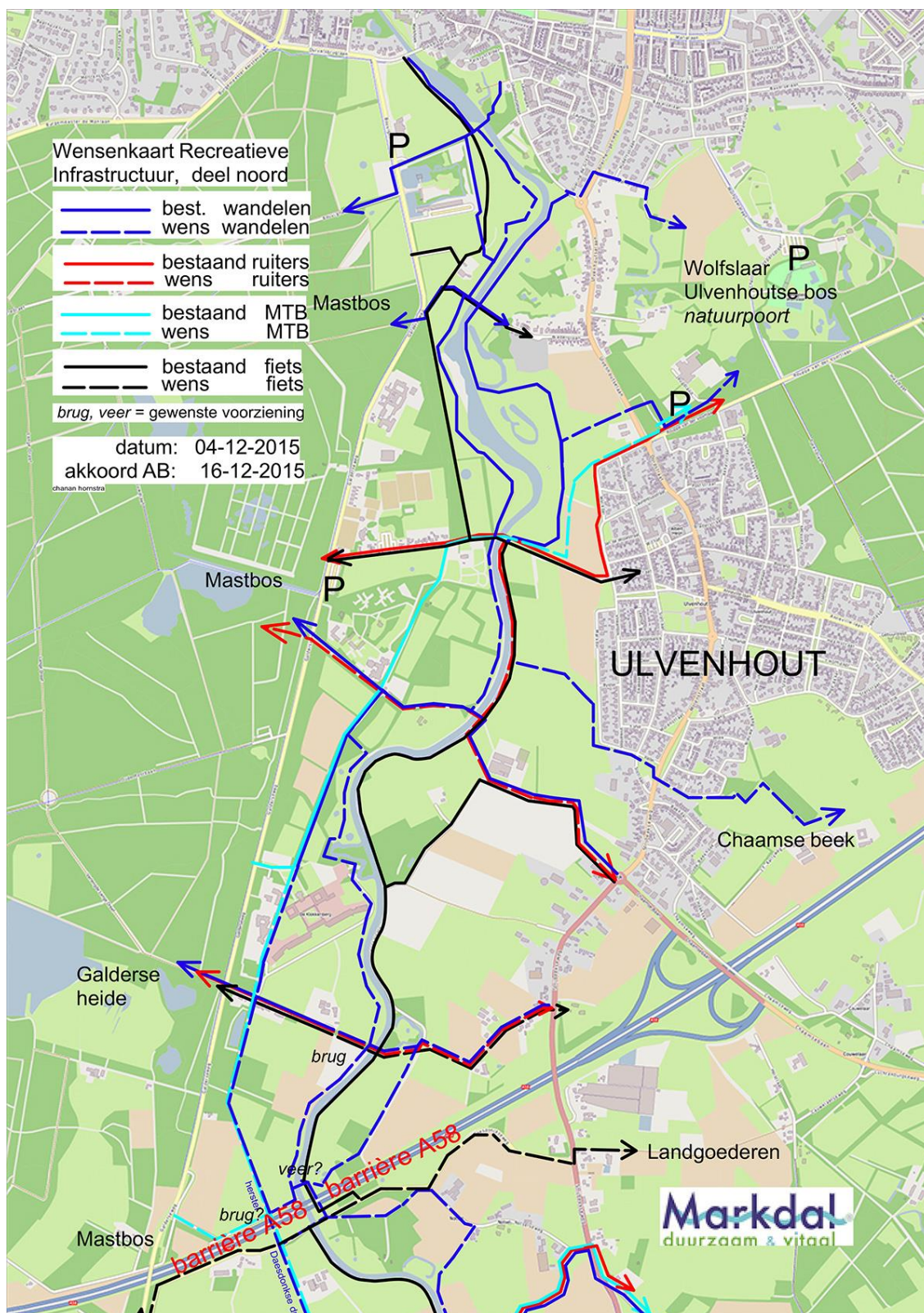

Fig 1. Gewenste recreatieve rotestructuur Markdal Noord

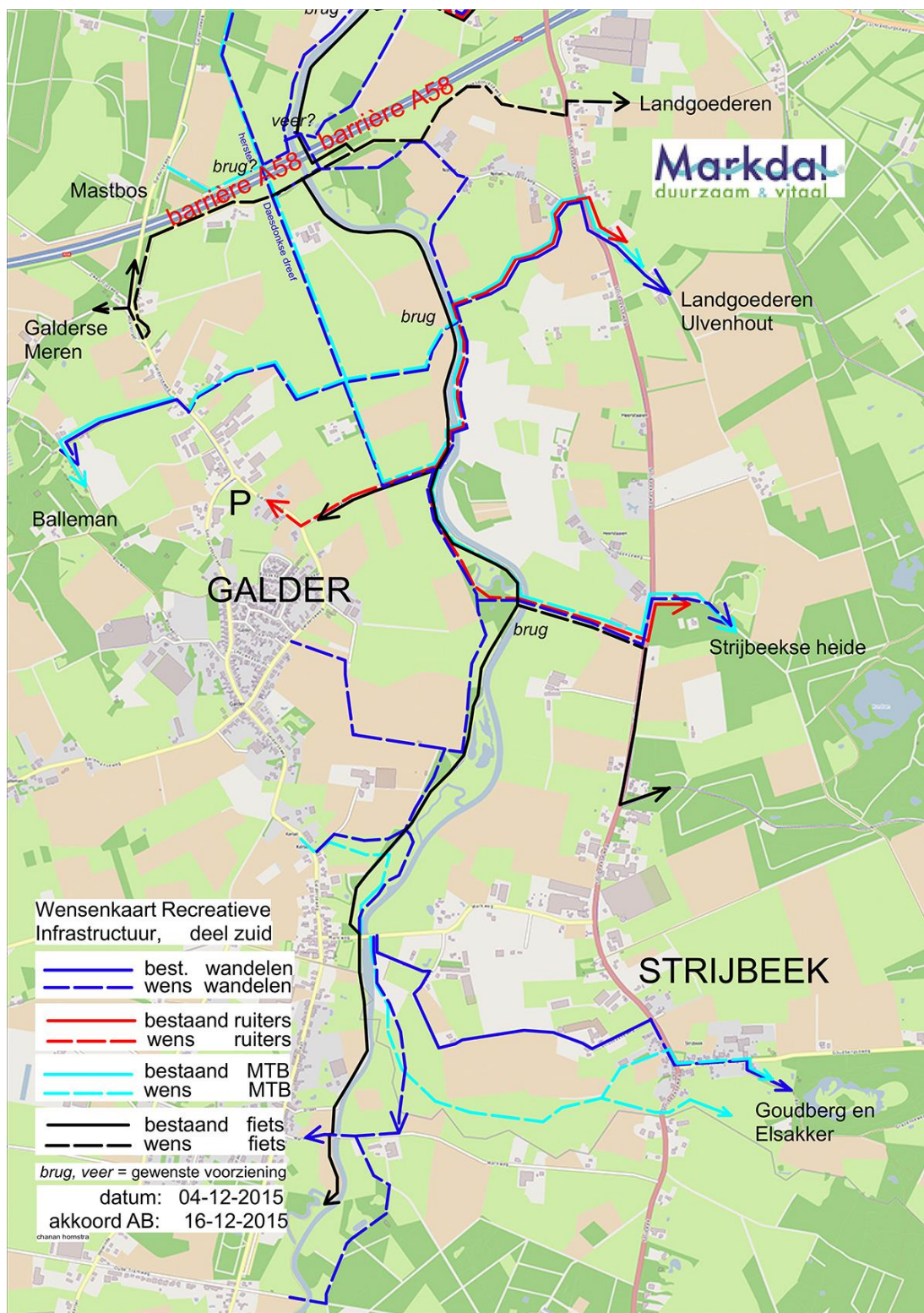

Fig 2. Gewenste recreatieve rotestructuur Markdal Zuid.